

Силабус курсу:



СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Соціальна політика

Ступінь вищої освіти:

бакалавр

Спеціальність:

053 Психологія/Психологія соціальної роботи
231 Соціальна робота

Рік підготовки:

4 рік

Семестр викладання:

осінній

Кількість кредитів ЄКТС:

4

Мова(-и) викладання:

українська

Вид семестрового контролю

залік

Автор курсу та лектор:

Бровендер Олена Олександрівна (лектор)

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Старший викладач кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

obrovender@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-095-412-15-55

телефон

Viber за номером телефону

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач

лабораторних та практичних занять», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб студенти мали змогу оволодіти понятійно-категоріальним апаратом щодо дослідження соціальної політики, її складових, інструментарію, який вона використовує, прищеплення навичок аналізу світових моделей соціальної політики для успішного застосування отриманих знань у подальшій фаховій діяльності.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знати: Методи політичної науки у сфері аналізу соціальної політики як напряму державної політики; понятійно-категоріальний апарат соціальної політики; генезу ідей щодо сутності соціальної політики; основні концептуальні підходи до окреслення поняття; теоретичні основи формування й реалізації соціальної політики; Сутність та структуру соціального захисту; сучасні моделі соціальної політики, джерела фінансового забезпечення реалізації соціальної політики, що включає в себе людський розвиток, а також методики та показники вимірювання, форми бідності та шляхи її пом'якшення, демографічні проблеми та демографічну політику, сутність та структура соціального захисту, сучасні тенденції соціальної політики у світі, моделі соціальної політики в різних економічних системах, організацію соціального страхування в Україні, шляхи врегулювання та вирішення соціально-трудова конфліктів, соціальний захист економічно активного населення, форми захисту соціально вразливих категорій населення

Вміти: Аналізувати стан та перспективи реалізації окремих напрямків предметного поля соціальної політики; визначати особливості та складові державної політики у сфері соціального захисту населення; досліджувати та визначати стан людського розвитку конкретних суспільств; Аналізувати управлінські рішення у сфері соціальної політики, використовуючи методи соціальної експертизи; досліджувати та аналізувати конкретні соціальні проблеми, формулювати низку фахових рекомендацій щодо шляхів їх вирішення

Передумови до початку вивчення:

Майбутні фахівці практичні зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Соціальна політика » завдяки вивченню наступного блоку дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки: соціальна та демографічна статистика

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни вивчення навчальної дисципліни «Соціальна політика» є ознайомити студентів з основними концептуальними і практичними основами соціальної політики, звертаючись до розгляду таких питань, як теоретичні основи формування і реалізації соціальної політики; соціальна політика в перехідній економіці; соціальні наслідки економічних рішень; соціальний захист населення; державна політика на ринку праці; фінансування соціальної політики тощо

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 07. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК14. Здатність аналізувати та прогнозувати особливості впливу соціальних груп, груп інтересів та груп тиску на політичну реальність, організація та здійснення діяльності з захисту групових інтересів в політичному процесі.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. –

РН21. Застосовувати теорії соціальної стратифікації, групової взаємодії, діяльності груп інтересів та груп тиску на місцевому, регіональному та державному рівні здійснення публічної політики.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПР-1 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПР-8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПР-22 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових іде

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Інституалізація соціальної політики як галузі державної політики	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Погляди на суспільну допомогу Давнього світу, Раннього Християнства та Середньовіччя Визначення змісту державної й суспільної благодійності у науковій думці XVII - XVIII століть Розвиток політико-правових і соціально-адміністративних підходів до державного соціального забезпечення у XIX-XX століттях Новітні концепції розуміння ролі держави у соціальній підтримці громадян Вплив процесів регіоналізації та глобалізації на соціальну політику.	Індивідуальні завдання. Опитування
2	Соціальна політика: поняття, напрямки, завдання	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Поняття соціальної політики Основні напрямки та складові соціальної політики Загальна характеристика суб'єктів соціальної політики Інституційні засади функціонування суб'єктів соціальної політики Розвиток і формування принципів соціальної політики	Індивідуальні завдання.
3	Соціально – економічні засади соціальної політики	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Соціальна політика як економічна та політична категорія Сутність та цілі соціально-економічної політики держави Функції та основні завдання соціально-економічної політики держави Справедливість як принципова основа політики держави Проблема реформування моделі соціальної політики в сучасній Україні	Індивідуальні завдання. Обговорення
4	Соціальна політика в системі забезпечення прав людини	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Правове регулювання соціальної політики Створення нормативно-правової бази соціальної політики Міжнародно-правове регулювання відносин у сфері соціальної політики Основні характеристики механізму реалізації прав людини Проблеми в реалізації соціальної політики та шляхи їх вирішення	Індивідуальні завдання. Опитування
5	Базисні принципи та передумови формування соціальної політики	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	Справедливість як принципова основа соціальної політики Україна у питанні вибору між рівністю та справедливістю Економічні передумови державної соціальної політики Розподіл доходів у суспільстві та	Індивідуальні завдання. Опитування

№	Тема	Години (Л/Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			необхідність державного втручання Державні податки та видатки як засоби забезпечення соціальної справедливості	
6	Методологія розроблення й оцінювання соціальних програм	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	Соціальне програмування як інструмент соціальної політики Процедура розроблення соціальних програм Оцінювання соціальних програм Практичні аспекти проведення контролю та моніторингу Інформаційна база оцінювання соціальних програм	Індивідуальні завдання. Питання
7	Особливості реалізації соціальної політики в Україні	денна 2/0/2 заочна 0/0/0	Формування системи соціального захисту періоду незалежної України Соціальні послуги: нові виклики та напрями модернізації Житлове питання та можливості політики Освітня політика у контексті модернізаційного розвитку Політика щодо внутрішньо переміщених осіб . Оцінка соціальної складової регіональної політики із використанням Індексу людського розвитку .	Обговорення Питання Тести

Рекомендована література

Основна література:

1. Актуальні проблеми соціальної політики України: Навчальний посібник / За заг. ред.
2. А. О. Ярошенко / А. О. Ярошенко, Отрешко Н. Б., Л. А. Литва [та інш.]. К.: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 222 с.
3. Гончарова С. Ю., Отенко І. П. Соціальна політика. Навч. посібник. Х.: Вид-во ХДЕУ, 2013. 200 с.
4. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні.
5. Навчальний посібник / Н. І. Кривоконь. Чернігів: Чернігівський державний технологічний університет, 2012. 320 с.
6. Іщенко А. О. Соціальна і гуманітарна політика [Текст]: навч.-метод-посіб.- М.П.
7. Іщенко А. О. Овчаренко Я. В. Подолан: Черкас. Нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Черкаси: [Вид. від ЧНУ ім. Б. Хмельницького], 2011. 400 с.
8. Дубич К. В. Вступ до соціальної допомоги: навчальний посібник / К. В. Дубич. – К., 2015. – 419 с.
9. Соціальна політика: навчальний посібник / за заг. ред. В. П. Пічі, Я. Б. Турчин. 2-е видання. Львів : Новий Світ 2000, 2018. 318 с.

Методичне забезпечення

1. Актуальні проблеми соціальної політики України: Навчальний посібник / За заг. ред.

- А. О. Ярошенко / А. О. Ярошенко, Отрешко Н. Б., Л. А. Литва [та інш.]. К.: ВидавництвоНПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 222 с.
2. Гончарова С. Ю., Отенко І. П. Соціальна політика. Навч. посібник. Х.: Вид-во ХДЕУ, 2013. 200 с.
3. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні. Навчальний посібник / Н. І. Кривоконь. Чернігів: Чернігівський державний технологічний університет, 2012. 320

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10
Практичні заняття	28
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі

поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана. Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.